

วารสารธรรมเพื่อชีวิต

JOURNAL OF DHAMMA FOR LIFE

ISSN: 2822-048X

<https://soo8.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

Original Research Article

The Academic Leadership of Executives that Affects Proactive Learning Management of Educational Institutions under Nakhonphathom Vocational Education Office

Krissada Rungkuha¹, Phramaha Kraiwan Jinadattiyo^{2*}

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม

กฤษฎา รุ่งคูหา^{1*}, พระมหาไกรวรรณ ชินทตติโย²

ARTICLE INFO

Name of Author &
Corresponding Author: *

1. Krissada Rungkuha*

กฤษฎา รุ่งคูหา

Faculty of Education, Mahamakut
Buddhist University, Thailand.
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช
วิทยาลัย

Email: krissada2004@gmail.com

2. Phramaha Kraiwan Jinadattiyo

พระมหาไกรวรรณ ชินทตติโย

Faculty of Education, Mahamakut
Buddhist University, Thailand.
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช
วิทยาลัย

Email: kraichinnat@gmail.com

คำสำคัญ:

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร,
การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา,
สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม

Keywords:

Academic leadership of administrators,
Active learning management,
Office of Vocational Education,
Nakhon Pathom Province

Article history:

Received: 13/05/2025

Revised: 10/06/2025

Accepted: 14/06/2025

Available online: 13/12/2025

ABSTRACT

This research article aims to (1) study the academic leadership of administrators under the Office of Vocational Education, Nakhon Pathom Province, (2) examine the active learning management of educational institutions under the same office, and (3) investigate the impact of administrators' academic leadership on active learning management in these institutions The sample group consisted of 11 educational institutions under the Office of Vocational Education, Nakhon Pathom Province, with a total of 242 respondents. A questionnaire was used as the research instrument. Data analysis was conducted using statistical software, employing frequency, percentage, arithmetic mean, and standard deviation. Hypothesis testing was conducted using stepwise multiple regression analysis The research findings revealed the following : 1. The overall level of academic leadership of administrators under the Office of Vocational Education, Nakhon Pathom Province, was high. When considering individual aspects, all aspects were at a high level, ranked from highest to lowest as follows: promoting a learning atmosphere, supervision of teaching, curriculum and instructional management, monitoring student progress, and defining the institution's mission 2. The overall level of active learning management in educational institutions under the Office of Vocational Education, Nakhon Pathom Province, was high. When considering individual aspects, all aspects were at a high level, ranked from highest to lowest as follows: student participation in learning, engagement in activities such as reading, discussion, and writing, self-directed knowledge

ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย
Thai-Journal Citation Index Centre

<https://soo8.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

How to Cite:

Rungkhua, K. & Jinadattiyo, P. K. (2026). The Academic Leadership of Executives that Affects Proactive Learning Management of Educational Institutions under Nakhonphathom Vocational Education Office. *Journal Dhamma for Life*, 32(1), 1-15.

acquisition, attitudes, values, and experiences, development of thinking skills including analysis, synthesis, and evaluation, and emphasis on activities that develop students' skills and concepts 3. The analysis of the impact of administrators' academic leadership on active learning management in educational institutions under the Office of Vocational Education, Nakhon Pathom Province, was statistically significant at the 0.05 level. The most influential factors were ranked as follows: curriculum and instructional management, supervision of teaching, monitoring student progress, and promoting a learning atmosphere. The multiple correlation coefficient (Multiple R) was 0.883, and these variables collectively predicted active learning management in educational institutions under the Office of Vocational Education, Nakhon Pathom Province, by 78.0% ($R^2 = 0.780$). The regression equations can be expressed as follows: Forecast equations in raw score form $\hat{y}_{tot} = .131 + .047 (X_2) + .048 (X_5) + .052 (X_4) + .062 (X_3)$ ($R^2 = .780$) Forecast equations in standard score form $\hat{z}y = .170 (zx_3) + .240 (zx_2) + .257 (zx_4) + .307 (zx_5)$ ($R^2 = .780$).

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม 2) การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม และ 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐมกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็น สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐมจำนวน 11 แห่ง จำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 242 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบสมมติฐาน ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) ผลการวิจัยพบว่า 1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐมภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการสอน ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และด้านการกำหนดพันธกิจ ตามลำดับ 2. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรม เช่น การอ่าน อภิปราย และเขียน ด้านผู้เรียนค้นหาความรู้ เจตคติ คุณค่า และประสบการณ์ด้วยตนเอง ด้านการฝึกทักษะการคิด ได้แก่ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า และด้านการเน้นกิจกรรมการพัฒนาทักษะและแนวคิดของผู้เรียน ตามลำดับ 3. การวิเคราะห์ผลภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่

ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย
Thai Journal Citation Index Centre

<https://so08.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเรียงความสำคัญ ได้แก่ ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน ด้านการนิเทศการสอน ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางการเรียนการสอน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R) เท่ากับ .883 ซึ่งตัวแปรได้ร่วมกันทำนายการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม ได้ร้อยละ 78.0 ($R^2 = .780$) ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการวิเคราะห์การถดถอยได้ ดังนี้ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ $\hat{y}_{tot} = .131 + .047 (X_2) + .048 (X_5) + .052 (X_4) + .062 (X_3)$ ($R^2 = .780$) สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน $\hat{z}_y = .170 (z_{x3}) + .240 (z_{x2}) + .257 (z_{x4}) + .307 (z_{x5})$ ($R^2 = .780$)

บทนำ

ในยุคปัจจุบัน โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ส่งผลให้การศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตและการทำงานในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) จึงกลายเป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น พร้อมพัฒนาทักษะต่าง ๆ อย่างรอบด้านสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และได้ส่งเสริมให้สถานศึกษาในสังกัดนำแนวคิดดังกล่าวไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จในการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษาอาชีวศึกษา ไม่อาจเกิดขึ้นได้หากขาดปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา” ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการ จะสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ทั้งยังมีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอนจากรูปแบบเดิมไปสู่รูปแบบที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมถึงสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพของครูอย่างต่อเนื่องสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดนครปฐม มีบทบาทสำคัญในการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการของภาคอุตสาหกรรมและบริการในพื้นที่ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร กับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้สามารถตอบโจทย์การเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเรื่อง “ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ และนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนพัฒนาการ

จัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษาอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น อันจะส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพผู้เรียน และการผลิตกำลังคนที่มีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศในอนาคต สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาด้านวิชาชีพเพื่อพัฒนา กำลังคนในประเทศไทย โดยมีสถานศึกษาในสังกัดรวมทั้งสิ้น 433 แห่งทั่วประเทศ แบ่งเป็นวิทยาลัยประเภทต่าง ๆ เช่น วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยการอาชีพ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี และวิทยาลัยเฉพาะทาง รวมถึง สถาบันการอาชีวศึกษา 23 แห่ง เพื่อบริการจัดการเรียนการสอนในระดับ ปวช., ปวส., ปทส., ปริญญาตรี สายเทคโนโลยี รวมถึงหลักสูตรพัฒนาอาชีพเฉพาะทางที่หลากหลายและยืดหยุ่นตามความต้องการของ กลุ่มเป้าหมาย (กลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานอาชีวศึกษา, 2567) นโยบายและยุทธศาสตร์ของ สอศ. มุ่งเน้นการผลิตและพัฒนาากำลังคนอาชีวศึกษาสู่สากลในช่วงปี พ.ศ. 2555–2569 โดยครอบคลุมหลายมิติ ได้แก่ การเพิ่มปริมาณผู้เรียนสายอาชีพ ลดอัตราการออกกลางคัน ขยายโอกาสและพื้นที่จัดการเรียนอาชีวศึกษา พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนทั้งระดับสถานศึกษาและผู้เรียน รวมถึงการยกระดับการบริหารจัดการ ภายในด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ และการมีส่วนร่วมจากภาคีเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศการพัฒนา อาชีวศึกษาให้ตอบโจทย์ความต้องการของตลาดแรงงานเป็นหัวใจสำคัญ อาทิ การผลิตกำลังคนในสาขาโลจิสติกส์ พลังงานทดแทน การท่องเที่ยว การเกษตรสมัยใหม่ รวมถึงส่งเสริมให้สถานศึกษาเป็นแหล่งสร้างนวัตกรรม ทักษะผู้ประกอบการ และความสามารถด้านภาษาเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น ระบบ E-office และฐานข้อมูล (Database) ยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพด้านการบริหาร และการบริการการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2558)

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาในประเทศไทยมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนภารกิจต่าง ๆ ให้เป็นไปตามนโยบายของสอศ. ทั้งนี้เพื่อให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาสามารถตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและตลาดแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรต้น

Independent Variable

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร (Xtot)*
1) การกำหนดพันธกิจ (X1)
2) การจัดการหลักสูตรและการสอน (X2)
3) การนิเทศการสอน (X3)
4) การกำกับติดตามความก้าวหน้าของ นักเรียน (X4)
5) การส่งเสริมบรรยากาศทางการเรียนการสอน(X5)

ตัวแปรตาม

Dependent Variable

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา (Ytot)**
1. การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ (Y1)
2. เน้นกิจกรรมการพัฒนาทักษะและแนวคิดของ ผู้เรียน (Y2)
3. ฝึกทักษะการคิด ได้แก่ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า (Y3)
4. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม เช่น การอ่าน อภิปราย และเขียน (Y4)
5. ผู้เรียนค้นหาความรู้ เจตคติ คุณค่า และ ประสบการณ์ด้วยตนเอง (Y5)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาที่ตั้งไว้ จึงกำหนดวัตถุประสงค์สำหรับการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม
2. เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม

ระเบียบการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอนในสถานศึกษา โดยแบ่งเป็น ผู้อำนวยการสถานศึกษา 11 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ 11 คน หัวหน้าสาขาวิชา 10 คนและครูผู้สอนในสถานศึกษา 10 คน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม 11 วิทยาลัย รวมจำนวน 633 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ใช้

ตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) การสุ่มกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 242 คน เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา 11 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ 11 คน หัวหน้าสาขาวิชา 10 คนและครูผู้สอนในสถานศึกษา 10 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive random sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์การทำงาน จำนวน 5 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ (force choice)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ ของวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม ตามแนวคิดของ Krug (1992, p. 53) ที่ได้กล่าวถึง องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ มี 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การกำหนดพันธกิจ 2) การจัดการหลักสูตรและการสอน 3) การนิเทศการสอน 4) การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และ 5) การส่งเสริมบรรยากาศทางการเรียนการสอน ซึ่งแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา ตามทฤษฎีของ Peter M. Senge ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ 2) เน้นกิจกรรมการพัฒนาทักษะและแนวคิดของผู้เรียน 3) ฝึกทักษะการคิด ได้แก่ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า 4) การมีส่วนร่วมในกิจกรรม เช่น การอ่าน อภิปราย และเขียน และ 5) ผู้เรียนค้นหาความรู้ เจตคติ คุณค่า และประสบการณ์ด้วยตนเอง ของวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับสำหรับแบบสอบถามในตอนที่ 2 และ 3 มีลักษณะเป็นคำถามชนิดจัดอันดับคุณภาพ 5 อันดับ ตามแนวคิดของไลเคิร์ต (Rensis Likert, อ้างถึงใน ธาณินทร์ ศิลป์จารุ, 2557, หน้า 75) โดยกำหนดค่าคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ (Rating Scale) ซึ่งมีความหมาย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ โดยเริ่มจากผู้วิจัยติดต่อประสานงานอย่างเป็นทางการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยขอหนังสือราชการจากคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย เพื่อยื่นต่อผู้อำนวยการสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากบุคลากรในสังกัดเมื่อได้รับอนุมัติจากผู้อำนวยการสำนักงานฯ ทางสำนักงานได้มีหนังสือแจ้งไปยังผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเพื่อขอความร่วมมือในการให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม ส่งผลให้การเก็บข้อมูลเป็นไปอย่างราบรื่นและได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี ทั้งนี้ผู้วิจัยยังได้ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ของแต่ละสถานศึกษาเพื่อติดตามความคืบหน้า และนัดหมายการตอบแบบสอบถาม อีกทั้งยังมีการสอบถามเพิ่มเติมกับบุคลากรบางส่วน เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมาประกอบการวิเคราะห์เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนครบตามจำนวนที่ต้องการ ผู้วิจัยได้นำมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์โดยละเอียด พร้อมทั้งติดต่อกลับไปยัง

ผู้ตอบแบบสอบถามในกรณีที่มีข้อสงสัย ก่อนดำเนินการลงรหัส บันทึกข้อมูล และวิเคราะห์ผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ กระบวนการทั้งหมดจึงมีความรัดกุม น่าเชื่อถือ และสามารถนำไปใช้ตอบคำถามการวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2.วิเคราะห์ข้อมูลสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์แปลผลตามแนวทางของ บุญชม ศรีสะอาด (2556, หน้า 121)

3.วิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วแปลผลตามเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2556, หน้า 121) เช่นเดียวกัน

4.การวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการในเชิงลึกเพื่อศึกษาว่าปัจจัยใดส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โดยศึกษามิติต่าง ๆ อาทิ การกำหนดวิสัยทัศน์ การพัฒนาครู การจัดสรรทรัพยากร การประเมินเพื่อพัฒนา การสร้างเครือข่าย การเป็นแบบอย่าง

5.ข้อมูลจะถูกวิเคราะห์ด้วย การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) โดยตรวจสอบความสอดคล้องของตัวแปรอิสระผ่าน ค่า VIF (ไม่เกิน 5.3) และ ค่า Tolerance (มากกว่า .19) เพื่อป้องกันปัญหา multicollinearity ตามหลักเกณฑ์มาตรฐาน

ผลการวิเคราะห์พบว่า มิติ "วิสัยทัศน์ของผู้บริหาร" มีอิทธิพลสูงสุดต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก รองลงมา คือ "การสนับสนุนทรัพยากร" และ "การสร้างแรงบันดาลใจ" ซึ่งสะท้อนถึงบทบาทของผู้บริหารในฐานะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่สามารถขับเคลื่อนคุณภาพการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 242)

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	118	48.76
	หญิง	124	51.24
รวม		242	100
อายุ	21 – 30 ปี	117	48.35
	31 – 40 ปี	85	35.12
	41 – 50 ปี	29	11.98
	51 ปีขึ้นไป	11	4.55

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวน	ร้อยละ
รวม		242	100
ระดับการศึกษา	ปริญญาเอก	11	4.55
	ปริญญาโท	84	34.71
	ปริญญาตรี	147	60.74
	อื่น ๆ	0	0
รวม		242	100
ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน	ผู้อำนวยการวิทยาลัย	11	4.55
	รองผู้อำนวยการวิทยาลัย	11	4.55
	หัวหน้าสาขาวิชา	110	45.45
	ครู	110	45.45
รวม		242	100
ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง	น้อยกว่า 5 ปี	86	35.54
	5 – 10 ปี	84	34.71
	11 – 15 ปี	55	22.73
	16 – 20 ปี	7	2.89
	21 ปีขึ้นไป	10	4.13
รวม		242	100

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 51.24 และเพศชาย จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 48.76 เมื่อพิจารณาอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุ 21 – 30 ปี จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 48.35 รองลงมาคือ อายุ 31 – 40 ปี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 35.12 อายุ 41 – 50 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 11.98 และอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 4.55 เมื่อพิจารณาระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 60.74 รองลงมา คือ ระดับปริญญาโท จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 34.71 และระดับปริญญาเอก จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 4.55 เมื่อพิจารณาตำแหน่ง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัย จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 4.55 รองผู้อำนวยการวิทยาลัย จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 4.55 หัวหน้าสาขาวิชา จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 45.45 และครู จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 45.45 เมื่อพิจารณาประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงาน น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 35.54 รองลงมา คือ มีประสบการณ์ทำงาน 5 – 10 ปี จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 34.71 ประสบการณ์การทำงาน 11 – 15 ปี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 22.73 ประสบการณ์การทำงาน 21 ปีขึ้นไป จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 4.13 และประสบการณ์การทำงาน 16 – 20 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.89

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (n = 242)

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร (Xtot)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางการเรียนการสอน (X5)	4.17	0.54	มาก
2. ด้านการนิเทศการสอน (X3)	4.14	0.50	มาก
3. ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน (X2)	4.13	0.53	มาก
4. ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน (X4)	4.12	0.55	มาก
5. ด้านการกำหนดพันธกิจ (X1)	4.08	0.58	มาก
รวม	4.13	0.48	มาก

จากตาราง 2 พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.13$, S.D.=0.48) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ใน ระดับมาก ทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.17$) รองลงมาคือ ด้านการนิเทศการสอน ($\bar{X}=4.14$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการกำหนดพันธกิจ ($\bar{X}=4.08$)

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (n = 242)

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร (Ytot)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ (Y1)	4.18	0.53	มาก
2. ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรม เช่น การอ่าน อภิปราย (Y4)	4.18	0.53	มาก
3. ด้านผู้เรียนค้นหาความรู้ เจตคติ คุณค่า (Y5)	4.17	0.52	มาก
4. ด้านการฝึกทักษะการคิด (Y3)	4.13	0.54	มาก
5. ด้านเน้นกิจกรรมการพัฒนาทักษะและแนวคิด (Y2)	4.12	0.53	มาก
รวม	4.15	0.49	มาก

จากตาราง 3 การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.15$, S.D.=0.49) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ใน ระดับมาก ทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการมีส่วนร่วม

ร่วมในการเรียนรู้ และด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรม เช่น การอ่าน อภิปราย และเขียน ($\bar{X}=4.18$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านเน้นกิจกรรมการพัฒนาทักษะและแนวคิดของผู้เรียน ($\bar{X}=4.12$)

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวม

ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือก เข้าสมการ	Unstandardized Coefficients		t	Sig
	คะแนนดิบ	ค่ามาตรฐาน		
ค่าคงที่ (Constant)	.131		2.675	.008
ด้านการนิเทศการสอน (X_3)	.062	.170	5.819	.000
ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางการเรียนการสอน (X_5)	.048	.307	4.714	.000
ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน (X_2)	.047	.240	4.399	.000
ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน (X_4)	.052	.257	2.675	.008
R = .883, R ² = .780, F = 209.544, Sig = .008, Adj- R ² = .776, SEE = .232				

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรที่ได้รับคัดเลือกเข้าสมการ คือ ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน (X_2) ด้านการนิเทศการสอน (X_3) ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน (X_4) และด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางการเรียนการสอน (X_5) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R) เท่ากับ .883 ค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนาย (R Square) เท่ากับ .780 หมายความว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน (X_2) ด้านการนิเทศการสอน (X_3) ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน (X_4) และด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางการเรียนการสอน (X_5) อธิบายความแปรปรวนของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา (Y_{tot}) ได้ร้อยละ 78.0 ค่าประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square) เท่ากับ .776 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard Error of Estimate) เท่ากับ .232 ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการวิเคราะห์การถดถอยสรุปผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดนครปฐมได้ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y}_{tot} = .131 + .047 (X_2) + .048 (X_5) + .052 (X_4) + .062 (X_3) \quad (R^2 = .780)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_y = .170 (Z_{x3}) + .240 (Z_{x2}) + .257 (Z_{x4}) + .307 (Z_{x5}) (R^2 = .780)$$

ผลการวิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม ใช้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน 2) รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน และ 3) หัวหน้าสาขาวิชาหรือครูผู้สอน จำนวน 20 คน รวมจำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 242 คน ผลการศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = 0.48) และการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{x} = 4.15$, S.D. = 0.49) และภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์การถ่วงน้ำหนักตามความสำคัญ ได้แก่ ด้านการนิเทศการสอน (X3) .062 ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางการเรียนการสอน (X5) .048 ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน (X2) .047 และด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน (X4) .052 ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม (Y_{tot}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

ประเด็นที่ 1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการส่งเสริมคุณภาพการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาครู และการสร้างบรรยากาศทางวิชาการที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Sergiovanni (1984) ที่เสนอว่า ผู้นำทางวิชาการต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในทุกมิติผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการจะสามารถพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้มีคุณภาพสูงขึ้น ผ่านการจัดหลักสูตร การวิจัยในชั้นเรียน การใช้เทคโนโลยี และการนิเทศภายใน ซึ่งตรงกับผลการศึกษาของ ปวีณา บุทธิจักร (2564) และ ชั่วทิพย์ ทีสุกะ (2564) ที่พบว่า ผู้นำทางวิชาการมีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือภายในโรงเรียนนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ มณีรัตน์ สุดเต (2563) และ กิ่งกาญจน์ สุขสำราญ (2565) ที่ระบุว่า ผู้บริหารควรร่วมมือกับครูในการพัฒนาแผนการสอน การประเมินผล และการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดคุณภาพทางการศึกษาอย่างยั่งยืนงานวิจัยของ นิยดา เปี่ยมพิชนะ (2566), โกวิท บุญด้วง และคณะ (2564), วรณวณิช ชัดจา (2564) และ อนิสร่า จันทะกุล (2566) ต่างชี้ตรงกันว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ แรงจูงใจของครู และการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

ประเด็นที่ 2. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นว่าสถานศึกษามีการปรับแนวทางการเรียนรู้ให้เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การทำงานร่วมกัน และการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2565) ที่เน้นการเรียนรู้แบบ Active Learning เพื่อเตรียมผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 แนวคิดของ Thomas R. Guskey (2000) ยังชี้ให้เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ในระดับห้องเรียน ต้องอาศัยการสนับสนุนจากผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการ ซึ่งจะช่วยให้ครูมีความมั่นใจในการปรับเปลี่ยนวิธีการสอน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองสอดคล้องกับข้อเสนอของ มณีรัตน์ สุดเต (2563) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารควรทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการเรียนรู้ (Learning Leader) ที่ช่วยชี้นำ สนับสนุน และติดตามการใช้แนวทางการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ประเด็นที่ 3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม จากการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารจำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน (X2), ด้านการนิเทศการสอน (X3), ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน (X4), และด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางการเรียนการสอน (X5) ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) จำเป็นต้องอาศัยภาวะผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็งในการกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และการสนับสนุนให้ครูปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการพัฒนาวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จรูณี แก้วเอี่ยม (2557) และ ศิริพร สระทองหน (2558) ที่ระบุว่าการบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักและหัวใจสำคัญที่นำไปสู่คุณภาพและมาตรฐานการศึกษา นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรองกาญจน์ อรุณเมฆ (2564), นียดา เปี่ยมพิชนะ (2566) และ ปิยะวรรณ แววรรณจิตต์ และคณะ (2561) ที่พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการมีความสัมพันธ์ทางบวกและเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ และการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา

นอกจากนี้ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เช่น ความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการแก้ปัญหา และทักษะการสื่อสาร ซึ่งเป็นเป้าหมายของการศึกษายุคใหม่ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562)

สรุป

ผลการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโดยรวมอยู่ในระดับมากครอบคลุมด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางการเรียนการสอน การนิเทศการสอน การจัดการหลักสูตรและการสอน การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และการกำหนดพันธกิจ ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการเปิดโอกาสให้ครู นักเรียน และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนรู้ มุ่งเน้นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี และจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสมในส่วนของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา พบว่าอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ มีการทำกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ ฝึกคิดวิเคราะห์ ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง และมีการพัฒนาทักษะต่าง ๆ อย่างรอบด้าน ซึ่งล้วนแล้วแต่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา

นอกจากนี้ยังพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารใน 4 ด้าน ได้แก่ การจัดการหลักสูตรและการสอน การนิเทศการสอน การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และการส่งเสริมบรรยากาศทางการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา โดยสามารถทำนายความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้ถึงร้อยละ 78 แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการสูงจะสามารถส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม ควรให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในการปฏิบัติงานเพื่อให้เป็นพื้นฐานของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา ซึ่งทำให้ครู นักเรียน และบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจ รู้สึกเชื่อมั่นและภาคภูมิใจในสถานศึกษา และทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพบรรลุผลตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ร่วมกัน

1. ควรศึกษาและวิเคราะห์ผลกระทบของภาวะผู้นำทางวิชาการ ที่มีต่อการพัฒนาการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษา เพื่อกำหนดปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม
2. ควรวิจัยในเรื่องของการสนับสนุนทรัพยากรและเทคโนโลยี ที่ส่งเสริมให้การเรียนรู้เชิงรุกมีประสิทธิภาพมากขึ้นในสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม
3. ควรสำรวจความคิดเห็นและประสบการณ์ของครูและนักเรียน เพื่อประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและตรวจสอบความพร้อมในการปรับปรุงแนวทางการเรียนการสอนตามบริบทที่แตกต่างกันของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร เพื่อให้สามารถกำหนดทิศทางและนโยบายที่ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม
2. ควรพัฒนาระบบการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษา โดยสนับสนุนทรัพยากร เทคโนโลยี และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม
3. ควรติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้มั่นใจว่าการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครปฐม

เอกสารอ้างอิง

- กิงกาญจน์ สุขสำราญ. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มอำเภอปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกริก.
- กลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานอาชีวศึกษา. (2567). ข้อมูลพื้นฐานสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประจำปีการศึกษา 2567. ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและกำลังคนอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. <https://ckan.vec.go.th>
- โกวิท บุญด้วง, ฤกษ์เดช ดาราเรือง, และ สมศักดิ์ สุทธิรักษ์. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครสวรรค์. วารสารวิจัยวิชาการ มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา, 4(3), 125.
- ข้าวทิพย์ ทีสุกะ. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อผลสำเร็จในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นิตดา เปี่ยมพิชนะ. (2566). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปวีณา บุทธิจักร. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- มณีรัตน์ สุดดี. (2563). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- วรรณวนิช ขัดจา. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยพะเยา.
- อนิศรา จันทะกุล. (2566). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยพะเยา.